

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЈАВУ НА ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ДОБИЈАЊЕ СВЕОБУХВАТНЕ ПОДРШКЕ ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ / УНАПРЕЂИВАЊЕ ЛОКАЛНИХ МЕХАНИЗАМА ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА И РОМКИЊА

У овим Смерницама дата су упутства за градове, општине и градске општине који се пријављују на Јавни позив за добијање свеобухватне подршке од стране СКГО у процесу успостављања/унапређивања локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња.

Увод

„Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу” – Програм ИПА 2020 (Програм) је трогодишњи пројекат који финансира Европска унија, укупне вредности 6,5 милиона евра. Тело за уговарање је Министарство финансија – Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније, надлежно министарство за реализацију пројекта је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, док је Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) задужена за имплементацију Програма.

Реализацијом овог Програма биће створени услови за унапређење квалитета и обима услуга социјалне заштите и подстицање инклузије угрожених и маргинализованих група, посебно ромске популације на локалном нивоу, што ће допринети побољшању ефикасности политика социјалног укључивања како би се подстакле једнаке могућности и активно учешће жена и мушкараца.

Предвиђене активности усмерене су на реализацију унапређења имплементације локалних мера и механизма за инклузију Рома и Ромкиња на локалном нивоу.

У складу са већ успостављеним и одрживим механизмима и политикама, подршка социјалној инклузији Рома надовезује се на остварене резултате из претходних акција и усмерава на даље унапређивање положаја Рома и Ромкиња на локалном нивоу, кроз спровођење приоритетних мера предвиђених Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022-2030.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Програм је делом и наставак Програма ИПА 2016 који је спроводила СКГО. Неке од активности се односе на успостављање мултисекторских Координационих тела за инклузију Рома на локалном нивоу, даље ширење мреже и успостављање нових Мобилних тимова за инклузију Рома, израду, финансирање и спровођење Оперативних планова за Мобилне тимове за инклузију Рома на локалном нивоу, пружање подршке за израду Локалних акционих планова, изградњу капацитета и саветодавну подршку релевантним актерима на локалном нивоу.

Право на пријаву на Јавни позив

Право на пријаву на Јавни позив имају сви **градови, општине и градске општине** у Републици Србији изузев градова, општина и градских општина које су добиле подршку за успостављање мобилних тимова кроз пројекте ИПА 2012, 2014 и 2016¹.

Подршка коју пружа СКГО

Градовима, општинама и градским општинама које буду изабране на Јавном позиву СКГО ће обезбедити свеобухватну стручну, саветодавну и финансијску подршку кроз целокупан процес успостављања/унапређивања локалних механизма за инклузију Рома.

Програм ће подржати 10 локалних самоуправа у следећим активностима:

- ✓ Формирање Координационих тела за инклузију Рома и Ромкиња на локалном нивоу
- ✓ Формирање мобилних тимова за инклузију Рома и Ромкиња
- ✓ Израда/унапређење локалних акционих планова за социјално укључивање Рома и Ромкиња
- ✓ Израда оперативних планова мобилних тимова за инклузију Рома и Ромкиња
- ✓ Суфинансирање оперативних планова мобилних тимова за инклузију Рома и Ромкиња за период од 2 године у максималном износу до 10.000 евра по локалној самоуправи односно до 70% трошкова спровођења оперативног плана (обавеза суфинансирања најмање 30% укупних трошкова спровођења од стране локалне самоуправе)
- ✓ Спровођење активности у циљу изградње капацитета, умрежавања и размене искустава локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња.

У оквиру Програма планирана је и израда и пилотирање модела за успостављање Мобилног тима за инклузију Рома као иновативног и интегрисаног јавног сервиса, укључујући дефинисане стандарде лиценцирања, у локалним самоуправама које буде исказале интересовање за ову врсту подршке и учешће у пилотирању иновативног приступа.

¹ Списак локалних самоуправа које су подржане кроз кроз претходне акције ИПА 2012, 2014 и 2016. – Прилог 3
Стална конференција градова и општина

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Начин и рок пријаве

Документацију за подношење пријава на Јавни позив чини:

- **Пријавни формулар** (попуњен, потписан и печатиран од стране градоначелника/председника општине на прописаном обрасцу) – Прилог 1
- **Изјава о спремности на сарадњу** (попуњена, потписана и печатирана од стране градоначелника/председника општине на прописаном обрасцу) – Прилог 2

Наведени обрасци (Пријавни формулар и Изјава о спремности на сарадњу) могу се преузети на интернет страници СКГО у секцији „Конкурси“.

Документацију за подношење пријава потребно је доставити у штампаном облику у 2 оригинална примерка у А4 формату у запечаћеној коверти са јасном назнаком: **“Пријава на Јавни позив за добијање свеобухватне подршке за успостављање/унапређивање локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња”** и знаком **„Не отварати пре састанка за отварање“**.

На полеђини коверте треба навести назив града/општине/градске општине и име и број телефона контакт особе.

Пријаве се достављају препорученом поштом, курирском службом или лично на следећу адресу:

Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО)
„Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“
Македонска 22/VIII, 11000 Београд

Пријаве послате на било који други начин (нпр. електронском поштом) или достављене на било коју другу адресу биће аутоматски одбијене.

У случају личног достављања пријаве, потврда о пријему ће бити уручена доносиоцу пошиљке.

Рок за достављање пријава је 23.6.2023. године.

Неблаговремене и непотпуне пријаве неће бити узете у разматрање. Благовременост доставе пријаве доказује се датумом евидентираним на отпремници/поштанском жигу/потврди о пријему.

У случају личне доставе крајњи рок за предају пријаве је 23.06.2023. године до 16.00 часова.

Пријаве се подносе на српском језику.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

За питања од општег значаја за процес конкурисања заинтересовани подносиоци могу се обратити СКГО електронском поштом на jelena.zec@skgo.org. На питања упућена до 09.06.2023. године СКГО ће објавити одговоре на интернет страници СКГО у секцији „Конкурси“.

Поступак избора и критеријуми

У циљу избора 10 локалних самоуправа којима ће бити пружена свеобухватна подршка биће формирана евалуациона комисија, која ће извршити процену и рангирање пристиглих пријава у складу са табелом у наставку текста.

Табела за оцену²

Критеријуми за оцењивање	Макс. број бодова	Бодовање		Пријавни формулар
1. Демографски и други подаци	20			
1.1 Број грађана ромске националности у ЈЛС/градској општини (према званичним статистичким подацима – по попису из 2011. или 2022. године уколико су доступни подаци)	10	10	Преко 1000	2.1
		9	до 1000	
		8	до 500	
		6	до 300	
		3	до 200	
		0	до 100	
1.2 Број подстандардних ромских насеља (према истраживању о броју подстандардних ромских насеља мапираних кроз пројекат развоја ГИС-а)	5	5	10 и више насеља	2.2
		3	од 6 до 9 насеља	
		1	од 3 до 5 насеља	
		0	Мање од 3 насеља	
1.3 Степен развијености ЈЛС (према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе)	5	5	девастирана подручја (IV група развијености)	2.3
		4	IV група развијености	
		3	III група развијености	
		2	II група развијености	
		1	I група развијености	

² Напомена: Сви изрази, појмови, именце, pridevi и глаголи који су употребљени у мушком роду, односе се без дискриминације и на особе женског пола и обрнуто.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Критеријуми за оцењивање	Макс. број бодова	Бодовање		Пријавни формулар
2. Постојећи стратешки оквир	15			
2.1 Постојао је/постоји ЛАП за социјално укључивање Рома и Ромкиња	5	5	ДА, постоји важећи ЛАП	3.1
		3	ДА, постојао је ЛАП коме је истекао период важења	3.2 3.3
		0	НЕ, немамо и нисмо имали ЛАП за социјално укључивање Рома и Ромкиња у претходном периоду	
2.2 Постоји важећи кровни стратешки документ ЈЛС/ГО (план развоја локалне самоуправе/ стратегија одрживог развоја/ стратегија развоја) и у њему је инклузија Рома дефинисана у оквиру приоритета/ стратешког или посебног циља	5	5	Кровни важећи документ постоји и инклузија Рома је дефинисана у њему	3.4 3.5 3.6
		2	Кровни важећи документ постоји и инклузија Рома није дефинисана у њему	3.7 3.8
		0	Кровни документ не постоји	
2.3 Постоји важећа стратегија/ програм/ локални акциони план у области социјалне заштите или социјалне политике (област запошљавања, деца и млади, интерно расељена лица и повратници и слично)	5	5	ДА (постоји бар један од наведених докумената јавних политика)	3.9 3.10 3.11
		0	НЕ	
3. Капацитети и успостављени механизми за управљање и спровођење политике социјалног укључивања Рома и Ромкиња	65			
3.1 Постоји члан Општинског/ Градског већа или помоћник градоначелника/ председника општине који је задужен и за питања инклузије Рома	12	12	ДА	4.1
		0	НЕ	4.2

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Критеријуми за оцењивање	Макс. број бодова	Бодовање		Пријавни формулар
3.2 Координатор за ромска питања	12	12	Службеник у органима ЈЛС, запослен на неодређено време	4.3 4.4 4.5
		9	Ангажован по основу уговора ван радног односа	4.6 4.7
		6	Послови координатора за ромска питања су придодати службенику који је већ запослен у Градској/Општинској управи	
		3	Координатор за ромска питања није одређен, али је ЈЛС/ГО предузела кораке ка томе	
		0	Није одређен	
3.3 Ангажован је бар један педагошки асистент	8	8	ДА, ангажован је	4.8
		4	НИЈЕ ангажован, али је ЈЛС/ГО предузела кораке ка томе	4.9 4.10
		0	НИЈЕ ангажован	
3.4 Ангажована је бар једна здравствена медијаторка	8	8	ДА, ангажована је	4.11
		4	НИЈЕ ангажована, али је ЈЛС/ГО предузела кораке ка томе	4.12 4.13
		0	НИЈЕ ангажована	
3.5 ЈЛС/ГО издваја посебна финансијска средства за социјално укључивање Рома и Ромкиња и њихов износ је видљив (јасно дефинисан у буџету и/или постоји одлука/решење или неки други акт којим се може утврдити степен издвајања финансијских средстава за ову сврху)	12	12	Финансијска средства се издвајају и њихов износ је јасно видљив у буџету	4.14 4.15 4.16
		6	Финансијска средства се издвајају, а њихов износ није јасно видљив у буџету	
		0	Финансијска средства се не издвајају	

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Критеријуми за оцењивање	Макс. број бодова	Бодовање		Пријавни формулар
		Бод	Одговор	
3.6 У општини/граду/ГО постоји бар једно активно удружење грађана (ОЦД) које се бави инклузијом Рома	5	5	ДА	4.17
		0	НЕ	4.18
3.7 ЈЛС/ГО је финансирала пројекте удружења грађана/ОЦД који су усмерени на инклузију Рома у претходне три године	5	5	ДА	4.19
		0	НЕ	4.20
3.8 Учешће ЈЛС/ГО у другим програмима/пројектима за инклузију Рома у последњих 5 година	3	3	ЈЛС/ГО је у последњих 5 година била укључена у неки од програма/пројеката за инклузију Рома	4.21
		0	ЈЛС/ГО није била укључена у неки од програма/пројеката за инклузију Рома	4.22

Одабрани градови, општине и градске општине, као и они чије пријаве не буду одабране, биће обавештени о резултатима Јавног позива путем електронске поште **у року од 10 дана** након доношења коначне одлуке о одабиру.

Локалне самоуправе које буду одабране кроз Јавни позив потписаће са СКГО споразуме о сарадњи којима ће бити детаљније разрађен оквир сарадње и добијање подршке у овом процесу.

Додатне напомене:

Педагошки асистенти у Србији су препознати у образовном систему Србије од 1998. године. Педагошки асистенти су започели свој рад под називом ромски асистенти који су се путем пилот пројеката и иницијатива уводили у основне школе и предшколске установе. Данас је улога педагошких асистената препозната као веома важна у образовном систему, а посебно за ученике ромске националности. Педагошки асистенти су једини механизам за социјално укључивање Рома и Ромкиња са изричитим основом у закону³. Они пружају помоћ и додатну подршку групама деце и ученика у предшколским установама или школама, у складу са

³ Педагошки асистенти предвиђени су први пут у Закону о основама система образовања и васпитања (ЗОСОВ) 2009. године. Иста формулација задржана је и у новом Закону (Сл. гласник РС, бр. 88/17), члан 136 ст. 2 и 3.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

њиховим потребама а пружају помоћ и запосленима у установама у циљу унапређивања њиховог рада. Уопштено говорећи, педагошки асистенти би могли да пружају подршку ученицима из било које маргинализоване друштвене групе, али се у пракси најчешће ради о деци ромске националности.

Здравствене медијаторке представљају један од најуспешнијих примера јавне политике за повећање приступачности здравствене заштите ромској популацији у Србији. Утицај који здравствене медијаторке остварују заједно са другим мерама и активностима здравствених служби представља пример најбоље праксе који је присутан у институционалном оквиру Републике Србије већ петнаест година. Министарство здравља Републике Србије је у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији 2008. године увело здравствене медијаторке у систем здравствене заштите као посебан програм. Циљ програма је био да се побољша здравље Рома и њихов приступ здравственим услугама, посебно жена и деце. Здравствене медијаторке су део патронажне службе дома здравља, а свој посао обављају најчешће у подстандардним ромским насељима, где су често једини редовни пружаоци услуга државе. Према садашњем опису посла, здравствена медијаторка за свој рад непосредно одговара главној сестри патронаже дома здравља у који је распореди Министарство здравља.

Координатори за ромска питања су препознати у националним политикама инклузије Рома. Искуства указују на то да је у претходном периоду успех у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња постигнут у локалним самоуправама у којима је постојало тело које се бавило ромском популацијом на локалном нивоу, и остваривањем циљева стратешких докумената и акционих планова. **Међутим, важно је направити јасну разлику између координатора за ромска питања и контакт особа за ромска питања.** Координатор за ромска питања је радно место систематизовано у органима локалне самоуправе и ради на унапређивању положаја ромске заједнице у ЈЛС. Поред њих у ЈЛС функционишу и такозване „контакт особе“ који представљају већ запослена лица у ЈЛС којима су придодати послови и задаци да се овом темом баве.

Мобилни тимови за инклузију Рома уведени су у 20 јединица локалне самоуправе кроз пројектне активности 2014. године⁴ кроз ИПА 2012. Кроз ИПА 2014 формиран су Мобилни тимови у још 20 ЈЛС, док је ИПА 2016 пружила подршку у оснивању Мобилних тимова у 10 ЈЛС. Мобилни тимови за инклузију Рома су радна тела локалних самоуправа формирана у циљу јачања сарадње између различитих служби у циљу унапређивања положаја Рома и Ромкиња. Основ за оснивање мобилне јединице пронази се у ставу 1. члана 78. Закона о локалној самоуправи којим је прописано да органи Републике, територијалне аутономије и органи јединица локалне самоуправе, ради остваривања својих права и дужности, међусобно сарађују у складу с Уставом, законом и другим прописима. Мобилни тимови се формирају на основу одлуке као радна тела скупштине или већа града/општине.

Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња је мулти-секторско тело које планира и надзире спровођење мера јавне политике из различитих

⁴ Водич за формирање мобилних тимова за инклузију Рома, ОЕБС.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

области које су усмерене на социјално укључивање Рома и Ромкиња, у циљу координисаног спровођења мера јавне политике усмерених на побољшање положаја Рома и Ромкиња који бораве на територији општине/града, а посебно израде и координације и надзора над спровођењем локалних акционих планова за социјално укључивање Рома и Ромкиња. Координационо тело образује се као стално/посебно радно тело Скупштине општине. Чланови Координационог тела требало би да буду највиши представници органа, установа или организација. Координационим телом председава председник општине/градоначелник или други функционер општине/града. Координационо тело одржава седнице најмање једном у три месеца. На седнице Координационог тела по потреби се позивају чланови Мобилног тима, а могу се позивати и стручњаци и представници других органа, установа или организација ако је то потребно ради информисања чланова Координационог тела о одређеном питању. Кроз Програм ИПА 2016 овај механизам је успостављен у 10 општина и градова у Србији.